

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра англійської філології і перекладу

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ОПАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ
з дисципліни «Усний переклад»

Галузь знань:	03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність:	035 «Філологія»
Спеціалізація:	035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська»
ОПШ:	«Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська»

Укладач: канд. філол.

н., доц. Головня А.В.

Методичні рекомендації розглянуті та схвалені на засіданні кафедри англійської філології і перекладу

Протокол No 6 від 08.09.2020р.

Завідувач кафедри _____ Сидоренко С. І.

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з опанування навчального матеріалу з дисципліни «Усний переклад»

Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Зміст СРС над конкретною дисципліною визначається робочою навчальною програмою з цієї дисципліни, навчально-методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

З навчальної дисципліни «Усний переклад» самостійна робота студентів передбачає опанування запропонованих нижче тем та підготовку до написання поточних тестів та модульної контрольної роботи.

Тема 1. Переклад як засіб міжмовної та міжкультурної комунікації. Усний переклад як засіб міжкультурного спілкування. Сфери використання двостороннього перекладу. Розуміння контексту при перекладі. Особливі навички, необхідні для професійного перекладу.

Тема 2. Професійний етикет та імідж перекладача. Вербальна та невербальна поведінка перекладача. Самопідготовка та самовдосконалення перекладача. Професійна етика та моральний код перекладача. Основні правила перекладацької етики.

Тема 3. Особливості менталітету різних культур. Врахування менталітету різних культур при перекладі. Прагматична адаптація текстів з урахуванням лінгвістичних та соціокультурних факторів. Особливості перекладу власних та культурно-маркованих термінів.

Тема 4. Сприйняття та розуміння повідомлень під час перекладу. Трансформації – суть професії перекладача. «Внутрішня мова» перекладача. Розуміння змісту висловлювання при перекладі.

Тема 5. Типи контекстів та контекстуальних зв'язків в усному дискурсі. Текст, контекст, дискурс. Типи контекстів. Контекстуальні зв'язки при усному перекладі. Основні рекомендації перекладачам.

Тема 6. Види двостороннього перекладу. Абзацно-фразовий, неофіційний двосторонній переклад без запису, з записом, переклад

монологічного виступу під запис, переклад з листа, за допомогою диктофона, переклад кіно-, відео- та телематеріалів з підготовкою та без неї, реферативний переклад, переклад слайдів.

Тема 7. Передперекладацький аналіз. Аналіз тексту за основними параметрами: автор тексту, цільова аудиторія, тип тексту, мета перекладу, функціонально-стильові особливості тексту, орієнтири перекладу, перекладацькі стратегії, домінанти перекладу.

Тема 8. Політична коректність та усний переклад. Релігія і суспільство. Сексуальна орієнтація і суспільство. Гендерна ідентичність. Гендерна нерівність. Національні стосунки. Лукізм. Сексизм. Расизм. Евфемізм. Дисфемізм.

Тема 9. Семантичні аспекти інтерпретації. Семантичне звуження усних повідомлень. Основи перекладацького скоропису. Система підготовки записів у перекладі.

Тема 10. «Пропуски» у сприйнятті усного дискурсу та «заповнення їх» при перекладі. Фонологічні пропуски. Лексичні пропуски. Граматичні пропуски. Пропуск незначного окремого слова, головним чином, епітета. Пропуск більш важливих та крупних одиниць, пов'язаний з нерозумінням перекладачем частини тексту. Пропуск частини тексту, пов'язаний з перебудовою структури тексту при перекладі. Пропуск значущої частини тексту, пов'язаний з відставанням перекладу від мовлення мовця. Шляхи заповнення пропусків при перекладі.

Тема 11. Базові поняття та принципи синхронного перекладу. Поняття синхронного перекладу. Різниця між професійним синхронним перекладом та іншими типами перекладів. Основні вимоги до професійного синхронного перекладу.

Тема 12. Лексичні аспекти перекладу. Поняття домінанти значення. Шляхи перекладу термінологічних слів. Шляхи перекладу сталих фраз та фразеологізмів. Переклад числівників, власних імен, культурно-маркованих одиниць, аббревіатури, акронімів, і т.д.

Тема 13. Граматичні труднощі при перекладі. Граматичні труднощі при розумінні усних текстів. Особливості перекладу артиклів. Особливості перекладу часових форм дієслова. Особливості перекладу питальних та стверджувальних конструкцій. Розуміння внутрішньої синтаксичної структури. Порядок слів. Синтаксичні трансформації при перекладі.

Тема 14. Основні засоби та техніка синхронного перекладу в умовах ускладненого багатомовного спілкування. Синхронний переклад в умовах ускладненого двомовного спілкування. Переклад в умовах одномовного спілкування.

Тема 15. Особливості перекладу дискурсу на суспільно-політичну тематику. Особливості перекладу офіційної бесіди, інтерв'ю, виступу на прес-конференції, симпозиумі. Типові помилки під час усного перекладу.

Рекомендована література

Базова література

Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 464 с.

Максімов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.

Мірам Г.Е. Коучінг для усних перекладачів / Г.Е. Мірам, В. В. Дайнеко, С. В. Іванова. - К. : Ніка-Центр, 2011. - 228 с.

Смирнова М.С., Хоровець В.Є. Основи усного перекладу: Навчальний посібник для студентів спеціальності 035 Філологія. Переклад (англійська), ОС «Магістр» / Укладачі: М.С. Смирнова, В.Є. Хоровець. – Маріуполь: вид-во МДУ, 2020. – 121 с

Допоміжна література

Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства : конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов / О. В. Ребрій. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 116 с.

Бордюк Л. В. Переклад як міжкультурна комунікація: англійська – українська мови. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 136 с.

Лисенко Г. Л. Л63 Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, . В. Чепурна. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. – 204 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

Що саме пропонує українцям Мовний закон:

https://zik.ua/news/2019/03/01/shcho_same_proponuie_ukraintsyam_movnyy_zakon_1520449

Синхронний переклад (для тренування перекладачів, редагування)

<https://www.youtube.com/watch?v=rV-jB7S07R8>

Тонкощі синхронного перекладу: <https://www.youtube.com/watch?v=CAo39EoCPb0>

Note Taking Methods: <https://www.youtube.com/watch?v=elr62t7caIU>

Different Note-Taking Methods: <https://www.youtube.com/watch?v=X8Wgu6-d2Pc>